

Jag ska prata om Daglig verksamhet för personer som JAGs vuxna medlemmar –personer med flera stora funktionsnedsättningar, varav en är nedsättning av den intellektuella förmågan.

Historiskt startade daglig verksamhet som en omsorgsverksamhet för personer med utvecklingsstörning som bodde hemma hos sin familj. Ett Vuxendagis. Det vill säga en avlösning av tillsyn för de hårt ansträngda mödrarna. Innehållet var då oftast omvårdnad.

Vad är det nu för tiden?

Daglig verksamhet är en LSS- insats, en rättighet. Målsättningen är Att leva som andra och att insatsen ger möjligheter till ett gott liv.

Det betyder, att personer som har daglig verksamhet ska kunna leva som andra vuxna i Sverige.

-----

Uppfyller verksamheterna idag rättigheten enligt LSS och LSS målsättning?

Innehåller dagliga verksamheterna meningsfulla, väl planerade sysselsättningar, så som andra vuxna förhoppningsvis har på sina jobb?

Det kan ju vara så,

Men på en del håll är det fortfarande ett vuxendagis för personer med de mest omfattande funktionsnedsättningarna.

En daginstitution där man ÄR, får omvårdnad, äter och myser. Det borde väl vara annorlunda för att kunna kallas daglig verksamhet enligt LSS?

-----

Samhället är faktiskt nu EN broms med sina regler. Enligt tillsynsmyndigheten är det exempelvis i stort sett samma regler för att få tillstånd att driva privata dagliga verksamheter som för gruppboheter. Man utgår från att det är en segregerad daginstitution.

Detta måste ju ändras till en modern form som stämmer med LSS målsättning och ger förutsättningar för den.

-----

Andra väljer yrke och söker arbete.

Att man även skulle kunna välja inriktning på sin dagliga verksamhet inom en viss ram, av det som erbjuds, borde vara självklart. Men det är det inte i dag. Kommunen placerar. Är man inte nöjd med det får man vara utan daglig verksamhet.

-----

Hur är det för andra?

Få andra kan få sitt drömjobb. Exempelvis kan inte alla som vill bli artister eller programledare i TV. Men man kan kanske hitta ett annat jobb med inriktning musik eller information, om de nu är det man är intresserad av. Man får ju söka de tjänster som finns tillgängliga på arbetsmarknaden. I värsta fall kan man vara arbetslös, vilket gör FÅ personer lyckliga.

Med LSS är man garanterad en daglig verksamhet om man vill ha det. Men vad innehåller verksamheten? I lagen står nästan ingenting om innehållet i verksamheten. Hur bör det vara för att uppfylla målsättningen? Vad är realistiskt?

-----  
Som anställda för ett arbete utför andra de arbetsuppgifter som arbetsgivaren bestämmer. Man kan inte helt själv helt bestämma vad man ska göra på jobbet. Trivs man inte med sina arbetsuppgifter, får man kanske söka sig ett annat arbete.

Många vuxna vidarutbildas i sitt arbete, avancerar och byter upp sig.

Så borde väl den dagliga verksamheten också vara, eller hur? Att man tränar och utvecklar sina förmågor även som vuxen.

Daglig verksamhet bör också innehålla habilitering.

-----  
Andra vuxna har både arbetstid och fritid, men inte samtidigt. Det borde ju personer som omfattas av LSS också ha för att leva normalt.

Att leva som andra vuxna innebär att man har BÅDE arbete och fritid. Som Pippi Långstrump sa: ” man måste gå i skolan för att få sommarlov”.

---

Daglig verksamhet ska inte vara en fritidssysselsättning.

Fritidssysselsättningar – då väljer man helt själv och gör det man kanske för stunden har lust med. På arbetet planerar och leder arbetsgivaren vad man ska göra.

Samma sak bör ju gälla i daglig verksamhet. En meningsfull, planerad verksamhet med en god ledning, efter var och ens förmåga.

Att bara vara med när andra gör något eller att fika och mysa är ingen meningsfull arbetsuppgift i livet för någon. Det får man göra på raster.

-----

Jag tycker att vi är långt ifrån LSS målsättning i dag. Barn växer upp i sina familjer som andra barn, men sen blir livet värre och värre segregerat från andra människor i samhället. Först i skolan som fortfarande är en särskola. Sen hamnar man resten av livet i en segregerad daglig verksamhet som kanske är ett vuxendagis.

Föreningen JAG vill att medlemmarna ska ha:

J

Jämlikhet - med andra vuxna svenskar

Kunna välja "yrke", kunna - vidareutveckla sig och "byta yrke"

Söka, dvs välja bland olika dagliga verksamheter och bland aktiviteter där. Kunna vidareutveckla sig och byta.

Tänk på att det finns många olika yrkesgrupper, som arbetar med olika saker, men tillsammans, på de flesta vanliga arbetsplatser

Så bör det ju också vara i dagliga verksamheter.

Man kan däremot inte välja sina arbetskamrater, men kan välja sina vänner på fritiden, så klart.

A

Assistans

Man kan utföra arbetsuppgifterna med hjälp av assistans. Däremot ska inte assistansen utföra uppgifterna ÅT brukaren. Då blir det inte meningsfullt.

G

Gemenskap

## Arbetsgemenskap med andra vuxna

Man skulle önska att dagliga verksamheter kunde ske på vanliga vuxenarbetsplatser. Men idag är det svårt för vissa att få det att fungera. Kanske det blir naturligt i framtiden?

### Uppleva det riktiga livet.

Det är viktigt även i den dagliga verksamheten att få sinnesupplevelserna som finns i det Riktiga vuxenlivet för andra.

Ju svårare man har att förstå abstrakta saker, ju konkretare bör verkligheten vara. Exempelvis är det svårare att förstå låtsasaktiviteter än riktiga aktiviteter. Det finns så mycket att ständigt uppleva i den riktiga världen. Hela samhället finns runt oss, det är bara att sinnesuppleva och lära. Och utforma uppgifterna i den dagliga verksamheten därefter.

-----

Göra något man är bra på på jobbet ger självförtroende. Det gäller alla. Göra något som man förstår vad det är bra för, ger meningsfullhet.

-----

Att kunna kommunicera med andra kan vara mycket svårt.

I frivillig kontakt med andra människor söker vi oss alla till personer vi kan kommunicera med. Det gäller alla och ställer tyvärr ofta personer som JAGs medlemmar utanför gemenskaper. Detta kan bli den största katastrofen i deras liv och omöjliggöra LSS målsättning. Personlig assistans som kommunikationshjälpmedel kan ge stor hjälp. Och vi ALLA kan anstränga oss att komma förbi problemen och inkludera medlemmarna i vår gemenskap. Det gäller också i vardagslivet.

-----

Vad kan vi då göra för att få en bättre daglig verksamhet i framtiden?

Jag tror att:

Samhället måste ändra lagar och regler så att förutsättningarna finns "att leva som andra vuxna" för alla som har daglig verksamhet.

Kanske införa en daglig verksamhets peng så att brukaren blir attraktiv på marknaden och får valfrihet?

Att också införa valfrihet bland olika verksamheter och olika inriktningar och olika verksamhetsuppgifter. Strukturera dagliga verksamheter så att det även kan finnas verksamheter integrerade på vanliga arbetsplatser för dom som vill söka sig dit. Att blanda vuxna, genom integrerade grupper på vanliga arbetsplatser, kan vara ett steg på vägen. Hård styrning av assistansen i verksamheterna, så att det inte blir assistentens verksamhet -"i stället för"brukarens.

Föreningen JAG tror på Ett samhälle för alla. Ännu är vi inte där, men är vi på väg? För alla? Jag hoppas på framtiden!

Daglig verksamhet enligt LSS –KAN ge möjligheter att leva som andra.